ศูนย์เผยแผ่มรดกธรรม
พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)
วัดหนองป่าพง

ภาวนา

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

ภาวนา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) มรดกธรรม เล่มที่ ๑๙

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

วัดหนองป่าพง จ.อุบลราชธานี

ธรรมบรรณาการ

....

....

....

มรดกธรรม

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

มรดกธรรมเล่มที่ ๘๐ เรื่อง "ภาวนา" เป็นหนังสือพระธรรมคำสอนของพระเดชพระคุณหลวงปู่ชา ที่ฝากไว้เป็นมรดกธรรมแก่เหล่าศิษยานุศิษย์ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามหลักที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้

อนึ่ง มรดกธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ฝากไว้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เทปเสียง ตลอดทั้งในรูปแบบอื่น ๆ **ยกเว้นรูปหล่อ รูปเหรียญ หรือวัตถุมงคลต่าง ๆ อันเกี่ยวกับพระเดชพระคุณหลวงปู่ ที่ท่านไม่ยินดีให้จัดทำ** ล้วนแต่เป็นมรดกอันล้ำค่าที่นับวันจะผิดเพี้ยนลบเลือนไป คณะศิษย์จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อจัดการดูแลตรวจสอบศาสนสมบัติอันเป็นมรดกธรรมนั้น ให้คงสภาพเดิมเป็นไปตามเจตนารมณ์ขององค์ท่าน

อานิสงส์อันเกิดจากมรดกธรรมในมือท่านเล่มนี้ ขอถวายเป็นอาจริยบูชาแด่พระเดชพระคุณหลวงปู่ ตลอดทั้งผู้ที่ได้สัมผัส ขอจงประสบสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลรุ่งเรืองในพระสัทธรรมคำสอนขององค์พระบรมศาสดาตลอดไป ด้วยเทอญ

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

พระราชภาวนาวิกรม

(พระราชภาวนาวิกรม)

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง

ประธานกรรมการจัดการมรดกธรรมพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

มรดกธรรม เล่มที่ ๘๐

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

ธรรมบรรยาย เรื่อง : “ภาวนา”

ISBN : ๙๗๘-๙๗๔-๗๐๕๑-๓๓-๙

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอก ตัดตอน หรือนำไปพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

หากท่านใดประสงค์จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

โปรดติดต่อขออนุญาต

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง (ประธานกรรมการจัดการมรดกธรรมฯ)

ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๙๐

โทรศัพท์ ๐-๔๕๒๖-๗๕๖๓, ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔

โทรสาร ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔

ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการมรดกธรรมฯ

เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

ฉบับปรับปรุง

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๕๐ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๓ : พฤษภาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ดำเนินการพิมพ์ : บริษัท คิว พริ้นท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด

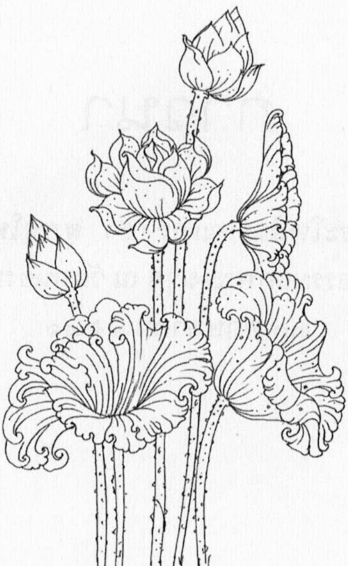
โทรศัพท์ ๐-๒๘๐๐-๒๒๙๒

ภาวนา

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

แสดงธรรมแก่พระ-นาค ณ วัดหนองป่าพง

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑

ภาวนา

ขนาดที่ว่าพวกท่านทั้งหลายนี่ ที่ยังเป็นนาค ที่ยังไม่มาบวชนี่ ถ้าเราไม่ได้ฝึกหัดแล้วนี่ลำบากมาก อย่างพวกฝรั่งอังกฤษที่มาอยู่นี้ ท่านก็มาทุกข์มาก เป็นพระที่ตายทุกคืนทั้งนั้น พระฝรั่งนี่ตายหมด ทำไมถึงรู้ว่าท่านตาย ผมไปถึงเมืองท่าน ไปดูประเพณีเมืองของท่าน ไปดูเอง ตาย มาถึงบ้านเรามีพระที่ตายหมด อยู่ได้คนตั้ง ๕ ปี ๖ ปี ตายแล้ว เด็กทำยังไง ชอบสนุกสนาน ตามอกตามใจ

จากเทปธรรมบรรยาย ม้วนที่ ๒๗ "ภาวนา"

ทุกสิ่งทุกอย่าง มาที่นี่ไม่ให้ทำ บีบ มันบีบ คล้ายๆ ว่ามันบีบ เลยทุกข์ยาก การขบ การฉัน การหลับ การนอน การไป การมา สารพัดอย่าง

ที่ท่านทั้งหลายที่ได้มาอยู่ ๖ ปี ๗ ปี ๙ ปี ๑๐ ปี นี้ก็ได้เกิดใหม่ ตายจากเมืองนอกมาเกิดเมืองไทย อาหารที่ไม่เคยได้ฉันก็ฉัน มาเมืองไทยฉันมด นี่มดแดงที่เขาไม่รู้จักเลยนี่ บ้านเขาไม่มีมดเลย มาเมืองไทยฉันเลยฉันมดนั่นแหละ พระฝรั่งว่า นี่มันตัวอะไร ฉันไปเถอะๆ เขาไม่รู้ บ้านเขาไม่มีมด ไม่มีปลวก พอมาเห็นสัตว์ที่เมืองไทยเป็นมด ก็ฉันเลย ฉันมดกัน มันต่างกันมาก อาหารก็คนละอย่าง สารพัดอย่าง ท่านสู้ ผมก็เข้าใจว่าพวกพระภิกษุสามเณรที่มาจากเมืองนอกนี่ บางองค์นี่ผ่าเหล่าเป็นส่วนมาก ถ้าหากว่าบ้านท่านใกล้ๆเหมือนกรุงเทพฯนี่ ไม่ได้อยู่หรอก หนีกันไปหมด ไม่ได้อยู่หรอก อันนี้มัน

ข้ามทวีปมาเสีย มองไม่เห็น ถึงอย่างนั้น ทุกข์อะไรก็ยอมตายกันเสีย ทนไปๆ การอดทนนี่เป็นการประพฤติปฏิบัติ เป็นรากฐานของผู้ปฏิบัติ ถ้าบ้านอยู่กรุงเทพฯนี่ คืออดทนคงจะไม่ไหวเสียแล้ว คงจะหนีไปกรุงเทพฯเสียแล้ว นี่ อันนี้บ้านมันก็ข้ามทวีปไปแล้ว นึกว่าจะไปก็โอย ก็ลำบากเหมือนกันนะ จำเป็นก็ทน ก็ฉันตำส้มมะละกออยู่นี่แหละ ฉันป่น ฉันผักอย่างนี้ วุ่นวายอยู่นี่แหละ ทำไปนานๆมันก็ชิน เลยดีอีกซะแล้วนี่ ชอบข้าวเหนียวอีกแล้ว

นี่เรียกว่าเราเกิดใหม่ ทุกองค์จะต้องเป็นอย่างนั้น มันเปลี่ยนอากาศ มันเปลี่ยนอาหารสารพัดอย่าง นี่มันฝืนใจอย่างนี้ การฉันก็มาฉันอยู่ในบาตรเสีย บางทีก็มีคาวมีหวาน ใส่เข้าไปทั้งนั้นแหละ โอ ใครจะชอบใจไหม มันก็ไม่ชอบใจทุกคนลองดูสิ ถ้ากิเลสมันไม่หมด ถึงต้องขัดมัน

เรื่อยไปแหละ เอาอาหารเทเข้าไปในบาตรสิ เอาบวดฟักทองเทเข้าไปอีกสิ เอ้า จะมีไหมกิเลสน่ะ ดูเอาเถอะ มันขัดๆข้องๆอยู่นั่นแหละ มันเป็นของมันอยู่ นี่เรียกว่าการขัด นี่เรียกว่าการฝึกเตือนสติเรา บางทีมันก็ได้ บางทีมันก็ไม่ได้ แต่มันได้มันก็ฝืน นี่ การฝึกมันเป็นอย่างนี้

คนเราทุกคนนั้นชอบทำตามใจของเรา แต่เรามาบวชอยู่ที่นี่ มันทำตามใจเราไม่ได้ เรามาฝึกให้เป็นพระ ก็มาทำตามสิ่งที่จะให้มันเป็นพระ แม้แต่การประพฤติปฏิบัติตอนเข้ามาบวชเป็นนาคก็เลิกมาแล้ว บางคนหนีไปกลางคืนเลย เสด็จหนีกลางคืน ถูกพระเณรดีๆไปไม่บอก เสด็จหนีไปกลางคืน นี่อย่างนี้เป็นเต็มที แต่ว่ามันเป็นแต่เพียงคนที่มีกำลังน้อย คนที่มีกำลังมาก มีศรัทธามากไม่เต็มที่ หนักก็ทน ทุกข์ยากลำบากก็ทน อยู่กับความอดทน ไม่ใช่ว่าบวชแล้วก็มาทำตามใจเรา

เมื่อวานซืนนี้มีพวกหญิงกรุงเทพฯ มา เข้ามาขออยู่ที่นี่ อูย หนูนะอยู่ไม่ได้หรอก ได้เจ้าค่ะ อิฉันชอบอยู่ป่า มันฉันมื้อเดียวนี่ มื้อเดียวนี่อิฉันลองมาแล้ว มาอยู่ไม่ได้ ได้ (หัวเราะ) มาอยู่ได้ ๓ วันเท่านั้นแหละหน้าซีดเสียแล้ว มากราบจะลากลับบ้าน หลวงพ่อหนูจะลาไปบ้าน อ้าวทำไมล่ะ หิวข้าว ไม่ได้กินข้าวรึ กินไม่ได้ ทำไมคนอื่นเขากินได้ ไม่รู้ เห็นไหมล่ะ คนที่เอามาฝากไว้นี่ต่อหน้าหนีไปโน้น จำไว้ นั่นมันคือความคิดของเรา อันนี้มันคือความจริง มันต่างกันไปจำไว้

นี่แหละการบวชไม่ใช่เป็นของง่าย มันเป็นของยาก เราอยู่ข้างนอก พูดไม่ถูกคอเท่านั้นแหละเข้ามาบวชแล้ว ถามว่า มาบวชเพราะผิดหวังอะไรหรือเปล่า ไม่ โกหกทั้งนั้นแหละ ไม่ คนมาบวชเพราะการผิดหวังนี่ เดินเข้ามาเราก็รู้จัก ผิดหวังอันนี้นี่ นึกว่าทางนี้มันจะสบาย เข้ามาบวช

ในวัดหนองป่าพง ยิ่งบีบเข้าไปอีก มันอยู่ไม่ได้ มันเป็นเรื่องของอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าทุกข์แต่คนอื่น ผมก็ทุกข์มาเหมือนกัน แต่ว่ามันมีจิตใจอย่างนี้ ทุกข์มันก็ไม่ยอม ไม่รู้ว่ามันมีมาอย่างไรก็ไม่รู้ มันทุกข์ มันแสนทุกข์ แต่ว่าไอ้ตัวที่ไม่ยอมมันมี ไอ้เรื่องทุกข์นี้ คิดไปบางครั้งก็เลยเป็นเรื่องสนุกสนาน ไปเรื่อยว่ามันทุกข์หลาย ลำบาก

ฉะนั้น เมื่อบวชมาแล้ว ก็ให้ปลูกศรัทธาดีๆ ให้ปลูกศรัทธามากๆ เตรียมตัวไว้ แต่บวชเข้ามาแล้ว ศรัทธามันพัง คือมันไม่รู้จักอันนี้ เราคิดว่ามันจะดี มันจะสงบระงับ เราไม่เห็นคิดว่ามันจะเป็นอย่างนั้น เดาเอาทั้งนั้น เมื่อเข้ามาจริงแล้ว มันไม่สมปรารถนา ของเรา มันก็เลยไป

ฉะนั้น รากฐานที่แท้จริงที่ดีนั้น มันอยู่ที่ การอดทน ไอ้ความอดทนมันเป็นของที่สำคัญมาก

มันต้องฝืนจิตใจของเจ้าของ และเชื่อครูบาอาจารย์ท่านแนะนำพร่ำสอน และมีตัวอย่างอยู่มากๆอย่างนี้ ทำไมท่านถึงปฏิบัติอย่างนี้ คำสอนของพระพุทธเจ้าท่านว่า ทำอย่างนี้มีประโยชน์แก่พระศาสนา สร้างประโยชน์ตน และสร้างประโยชน์คนอื่นจะต้องทำอย่างนี้ ถ้าคนเห็นแก่ตัวมันถึงอยู่ยาก มันถึงอยู่ลำบาก ถ้าใครรู้จักแบ่งมันก็ง่ายมันก็สบาย เช่นในวัดนี้ เดิมทีมาอยู่ ๓-๔ องค์เท่านั้นมันก็ง่าย เมื่อหลายองค์ขึ้นมามันก็ลำบากขึ้นทุกอย่าง และตั้งข้อกติกาขึ้นมา อย่างการขบฉัน ไปบิณฑบาตมาฉันอย่างนี้ มันก็เป็นเรื่องยาก ในสิ่งที่มันยาก

ฉะนั้นที่วัดหนองป่าพงนี้ จึงมีข้อกติกาตั้งขึ้นมา จะไปบิณฑบาตมาสายไหนก็ตามเถอะ เอามารวมกันแบ่งกัน เพื่อความพร้อมเพรียง เพื่อความสม่ำเสมอ อย่างนี้ ไปบิณฑบาตมา มีมากมีน้อย ก็ให้เอาออกมารวมใส่กาละมัง แล้วแยก

เป็นถาด ตักมาใหม่ มาทีไรมันมีทั้งหัว มันมีทั้งหาง มันมีทั้งกลางตัว เมื่อมันเข้าส่วนรวมอย่างนี้ปับ ไอ้สิ่งที่มันตกบาตรมามันไม่เห็นซะแล้ว เดี๋ยวก็ไม่สบายใจ เมื่อไม่สบายใจก็คิดอยากช่วยกิเลส มันจะช่วยกิเลสสินี่ มันจะช่วยกิเลสทั้งนั้นแหละ มันจะเลี้ยงกิเลส ความโง่ช่วยคนไม่ได้ ช่วยกิเลส อย่างนี้เป็นต้น มาแล้วบางทีไม่ยอมแบ่งไม่ยอมแยกออก นี่ถ้าเป็นกันอย่างนี้ทุกๆท่าน ทุกๆองค์แล้ว มันก็นับวันมันก็จะแยกกันออกไป มันจะแยกกันออกไปไม่เห็น

มีชนกลุ่มหนึ่ง พระกลุ่มหนึ่ง เข้าไปอยู่ในป่า ถือว่าไปบิณฑบาตฉันของใครก็เอาเถอะ มันตกในบาตรใคร ก็ฉันตามนั้นแหละ ถือธุดงค์กันอย่างดี แต่ว่าถือธุดงค์อย่างนี้มันก็มีกำไรแก่หัวหน้าพระอาจารย์เท่านั้นแหละ มีของสักชิ้นหนึ่งสองชิ้นมันไม่ครบพระ อาจารย์ที่เป็นหัวหน้าไปก่อน เขาก็

ให้อาจารย์ก่อนทั้งนั้นแหละ อย่างนั้นธุดงค์อาจารย์ก็สบายไป ได้มาก็สะพายกลับกุฏิฉันก็สบาย เรียกว่าธุดงค์ ไอ้พวกนั้นมันถือทุกข์ดงว่านี่ มันจะเป็นทุกข์ดงที่อาจารย์นี่ ใครๆก็อยากถวายอาจารย์ ใครๆก็อยากถวายอาจารย์นี่ ไอ้เณรตัวเล็กๆ เดินตามหลังนั่นมันก็ไม่มีอะไรแล้ว จะทำยังไงเนี่ย

นี่การกระทำเช่นนี้ เกิดความแบ่งปัน เจือจานให้มันทั่วถึง ข้อวัตรอันนี้ บางคนก็เห็นว่ามันไม่พอใจของเรา อันนี้เราไปบิณฑบาตมาวันนี้หายซะแล้ว บางทีมีอะไรที่เขาจัดไว้ในบาตร กลับไปวัดนึกว่าจะฉันสักหน่อย มาถึงแล้วไม่เห็นเสียแล้ว ไม่รู้ใครเอาไปแล้ว แบ่งกันไปอย่างนี้ หลวงตาก็ไม่สบายใจเท่านั้นแหละ นั่งคิดจะทำลายกันเท่านั้นแหละ เอายังไง อะไรยังไง หนอ แน่ะ แน่ะ มันเป็นอย่างนี้ มันจะเป็น นี่เรียกข้อวัตรปฏิบัติอันนี้

ฉะนั้น ถ้าหากว่าไม่มีครูบาอาจารย์แนะนำพร่ำสอน มีอำนาจชอบอยากจะทะเลาะกัน ไปอยู่กันสิ ๒ องค์ ๓ องค์ ๔ องค์ นั่นสิแย่งกันก็ทะเลาะกันแล้ว เพราะอันนั้น เพราะอันนี้ คนนั้นได้มาก คนนั้นได้น้อย ไอ้ความเป็นจริงอันนี้เราไม่น่ามาปฏิบัติเอาสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ นอนดีกินดี อะไรดีไม่ใช่เรามาเอาอย่างนั้น มาบวชนี้

เรามาบวชเพื่อปฏิบัติตามธรรมะ คำสอนของพระพุทธเจ้า ถ้าเราจะเอาอยู่ดีกินดีกันไม่ต้องมาบวชแล้ว อยู่นอกพอแล้ว ไม่ต้องมาหาในพระศาสนานี้ อยากได้อะไรอยากทำอะไรก็ทำอยู่ในข้างนอก อยากกินอะไรก็ไปเลย มันสะดวกกว่านี้อยู่ดีกว่านี้ ได้กินดีกว่านี้อีก แต่ว่าดูๆแล้วปลายทางมันจะเอาทั้งนั้น ต้นทางมันสะดวก ระวังปลายทางมันจะร้องไห้

ที่เรามาทำนี่ เรียกว่า เรามาทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เรานับถือพระพุทธเจ้ามาทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เราถึงมาทำกันอย่างนี้ ถ้าเราคิดเช่นนี้มันก็สามัคคีกัน ไม่แก่งแย่งซึ่งกันและกัน เป็นสมณเพศ การบรรพชาคือการถือบวช เป็นอุบายเว้นจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ถ้าเรามาบวชอยากจะพยายามหากินดี หานั่งดี หานอนดี ไม่ใช่แล้วตรงนี้ไม่ใช่ที่อย่างนั้น ที่อย่างนั้นคืออยู่ในฆราวาส หากินเองก็ได้ ที่เรามาอยู่เช่นนี้ เรามาอาศัยคนอื่นเขาเลี้ยง เขาเลี้ยงดู อาศัยเขา แม้กุฎิที่อยู่ก็อาศัยคนอื่นเขา ผ้านุ่ง ผ้าห่ม ก็อาศัยคนอื่นเขา อาหารการขบฉันอะไรก็อาศัยคนอื่นเขาให้ เราจะเอาตามปรารถนาของเราไม่ได้

ท่านพระสารีบุตรท่านรู้จักกิเลสของท่านมันวุ่นวาย เดินไปบิณฑบาตจิตของท่านก็เห็นว่า

ท่านอยากจะได้มากๆ อยากจะให้เขาให้เร็วๆ ให้ของร้อนๆ อย่าให้ของเย็นๆ อยากให้ของที่ชอบใจ มันคิดอยู่อย่างนี้ไม่หยุด ใจของเรามันคิดอยู่อย่างนี้ เรื่องของพระสารีบุตรนี่ท่านก็มีปัญญา ท่านก็ปล่อยให้มันคิดไปสิกิเลสนี่ จัดบาตรไปบิณฑบาตไป ยืนอยู่ ขี้เกียจจะยืน มันลำบาก ใจมันอยากให้เขาให้เร็วๆ ยืนอยู่ตั้งนานแล้ว เขาก็ให้ก้อนข้าวเท่านี้ ไม่พอใจ เป็นของที่เราไม่ชอบด้วย ของชอบๆ ก็ไม่อยากจะให้ ให้ของเย็นๆ ไม่ให้ของร้อน มันก็ขัดเรื่อยไป

ท่านพระสารีบุตรท่านก็ปล่อยให้มันคิดไปพิจารณาไป แล้วก็ตามดูไปว่า เออ ท่านรู้เรื่องว่ามันไปในรูปนี้ ท่านก็รู้จักมัน ท่านก็มาคิดใหม่ สอนจิตเจ้าของเมื่อเข้าไปถึงในบ้านว่า ยืน ท่านบอกว่าท่านจงอย่าให้เราเร็ว ให้ช้าๆ แน่ะมันกลับกัน แล้วก็ให้ของหยาบๆ อย่าให้ของละเอียดแก่เราเลย

ให้น้อย อย่าให้มาก พระสารีบุตรท่านก็เทศน์กลับไปเรื่อยๆ อย่าให้เราเร็วๆ ให้เราช้าๆ อยากจะได้ของดีๆนี่ อย่าเอาของดีๆให้เรา อยากได้ของละเอียด เอาของหยาบๆให้เรา อย่าเอาของละเอียดให้เรา เอาของเย็นๆให้เรา แต่จิตของเราอยากแต่จะได้ของร้อนๆ อยากจะได้มากๆด้วย

นี่ท่านคิดตัดปัญหาออกเรื่อยๆนี่มันก็แย่งกันไป มันก็เป็นพระพุทธเจ้าก็เป็นพระเทวทัตไปในตัวนั่นแหละ นั่นแหละท่านเรียกว่ามาร พระท่านปราบพญามาร มารที่มันเกิดจากใจ ไม่ใช่มันเกิดจากอย่างอื่นหรอก มันเป็นไปอย่างนั้น แย่งไปเรื่อย ท่านผู้มีปัญญา ไม่ตามรอถ้ามันอยากจะชี้ตัวเราแล้ว ถ้ามันอยากจะได้มากเหมือนกัน เขาให้น้อย อุ๊ย ไม่พอใจ อยากจะได้ของละเอียดๆ ทั้งนั้นแหละ แต่ของหยาบๆ อุ๊ย มันก็ไม่พอใจเรื่อยไป ไอ้อาการที่ไม่พอใจ คือความไม่ยินดีในของที่

มีอยู่นี้แหละ ไม่ใช่ทางพระนิพพาน ไม่ใช่ทางคำสอนของพระพุทธเจ้า แน่ะมันเป็นไปอย่างนั้นอย่างนั้นจึงถูกทรมาน ครูบาอาจารย์ ผู้ประพฤติปฏิบัติต้องถูกทรมานหลายอย่าง ไม่ใช่มารอย่างอื่น มารอยู่ที่ตัวเรา อยู่ที่จิตใจเรานี่แหละ

ทุกคนที่เข้ามาบวชอยู่นี่ ทุกคนมีกิเลสทั้งนั้นแหละ ไม่ใช่คนไม่มีกิเลสหรอก พอนอนกลางคืน พอถึงตี ๓ เขาลั่นระฆังแหง่งๆ ไม่ชอบใจแล้วนี่ ไม่ชอบหรอก แต่ว่าบางคนต้องทำตามใจมันเสีย บางคนก็ไม่ชอบ แต่ดันมันออกไปเสีย นี่คนมันต่างกันอย่างนี้ คนนี่ไม่ชอบใจกันทั้งนั้น ไม่ชอบใจทั้งไม่พอใจ

ฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึงสอนว่า ให้กินน้อย ให้นอนน้อย ให้มักน้อย ดังนั้นพวกเรามาปฏิบัติตามท่าน ต้องมาปฏิบัติอย่างนี้ ปฏิบัติเรื่องศีล

เรื่องสมาธิ เรื่องปัญญา และถือธุดงควัตร อยู่ป่าเป็นวัตร ฉันมื้อเดียวเป็นวัตร ฉันหนเดียวเป็นวัตร ฉันในบาตรเป็นวัตร อะไรทั้งหลายเหล่านี้ ให้มันเป็นวัตรไปอย่างนี้ ท่านจะชอบไหม ไม่ชอบหรอก เพื่อให้กิเลสมันฟูขึ้นมา เราตัดหน้ามันเสีย ดูสิมันจะเป็นอย่างไรไหม

ผมเคยไปจำพรรษาอยู่กับหลวงตาองค์หนึ่ง สมัยที่ผมเป็นพระรุ่นๆ ท่านก็เป็นพระผู้ใหญ่ ท่านปฏิบัติปลอม และท่านไม่รู้จักกิเลสเท่าไร รู้ๆอยู่ก็รู้จัก เอาข้าวมาเอาข้าวเหนียวปั้นมาใส่บาตร เอ้าพอดีนะ ให้มันพอดี ปั้นใส่ เอียงๆบาตร มันก็ติดข้างบนซะ ติดให้มันเหนียว ถ้าจะเอาแกงเทลงไปคนแก่น่ะนะก็อยากจะได้แกง อยากจะได้น้ำๆน่ะเทลงไป มันก็ไปแช่ข้าวเหนียวซะ คิดว่าไม่อยากให้ข้าวกับกับข้าวน่ะมันถูกกัน เอาข้าวติดอยู่ข้างบนก็เอียงๆบาตรซะ ก็เทลงไปเรื่อยๆ น้ำแกงก็ลง

ไปแช่ข้าวเหนียว เดี๋ยวมันก็ตกลงมาโครม ฟังเสียงอื๋อ ท่านว่าอย่างนั้น ท่านไม่เข้าใจนะ ทุกวันก็เป็นอย่างนี้เรื่อยๆแหละ พอจัดเสร็จก็วิ่งเข้าไปโมทนาช้าๆไม่ต้องเอาเร็วหรอก ให้ข้าวเหนียวมันหล่นดังตู้ม! ก็จัดแจงว่า ยถา วารีวะหาเอาไปเรื่อยๆอย่างนี้ละ อู้ พรรษาหนึ่งแล้ว ไม่รู้จักกิเลสทั้งนั้นแหละ ไม่รู้จักกิเลส อยากจะทำตามใจของเขา ออกพรรษาแล้วลาเรา อยากทำอะไรที่มันไม่ดีก็ทำเถอะ มาทำคนเดียวเถอะ ฉันข้าวเย็นเลย ทุกวันนี้ฉันสุราด้วย

นั่นเขาทำตามใจเขานั่นแหละเป็นเสียอย่างนั้น คือเราไม่ฝึก ที่ดีเขาไม่ยอมฝึก เอาตามใจของเจ้าของนั้น ไม่รู้ว่าธรรมะอยู่ที่ไหน ความดีอยู่ที่ไหน เขาเห็นว่าความดีตรงที่เขาชอบนั่นแหละ ที่เขาไม่ชอบมันไม่ดีทั้งนั้น ง่ายๆอย่างนี้ ก็เลยออกจากทางที่ดีไปแล้ว อันนี้เป็นต้น

ฉะนั้นพวกเราทั้งหลายก็เหมือนกัน สารพัดอย่าง ไอ้สิ่งที่มันเป็นมานี่ ทุกสิ่งทุกอย่างถ้าเราจะละมันไปจริงๆ มันเสียดาย มันเสียดาย ไม่รู้บางคนมันเสียดายทั้งนั้นแหละ ฉะนั้นข้อวัตรอย่างดีที่พระพุทธเจ้าของเราสอนให้เราปฏิบัติมันขัดเกลากิเลส แต่ว่าเรามันแยกกิเลสกับเราไม่ได้มันเอากิเลสมาเป็นเราซะ มันเอาเราเป็นกิเลส แต่ไม่รู้เรื่องว่าจะละตรงไหน จะทำอะไรกัน จะทรมานตัวเรา จะทรมานกิเลส มันก็มาถูกเราอีกแล้ว เลยไม่ได้ทำกัน อันนี้เป็นต้น

จึงตั้งข้อวัตรปฏิบัติ ในที่นี่ มีการทรมานเพื่อบรรลุธรรม ทุกปีจะต้องอบรมกันอย่างนี้เรื่อยไป บวชเข้ามาแล้ว ปฏิบัติข้อที่ตั้งครั้งแรก กติกาที่ท่านทำไว้แล้วนั่นน่ะ ไม่ใช่ว่าเราได้คิดเอานะ เราอ่านข้อกติกาที่ท่านทำตอนเช้า ตอนเย็น ท่านทำให้ดูแล้ว เป็นของไม่ยากนะ เราเห็นแล้ว ทำได้

ไม่ยาก ที่มันยากน่ะคือมันไม่พอใจ จะทำอย่างนั้นมันไม่เห็นด้วยนั่นเอง ไอ้ความเป็นจริงสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ครูบาอาจารย์อันนั้นท่านจัดมาแล้วต้องทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น ท่านบอกแล้วว่าต้องทำตามท่านอย่างนั้น เราไม่ต้องคิดอะไรมาก เราก็ทำตามที่ท่านบอกเท่านั้นเป็นข้อวัตรไม่มีอะไรมาก เป็นของง่ายๆ ไม่ใช่เป็นของยาก แต่คนเรามันมีกิเลส มันเลยเป็นของยาก มันลำบาก

อันนี้ขอฝากไว้ให้นาคทั้งหลายพิจารณาดูเถอะ จะเข้ามาเห็นแต่ว่า สุขปฏิปทา ทุกขปฏิปทา อย่างหนึ่งมีทุกข์ในปัจจุบัน แต่มีสุข เป็นวิบากต่อไป อีกอย่างเรามีสุขในปัจจุบัน มีทุกข์เป็นวิบากต่อไป มันสลับกันอย่างนี้ พูดง่ายๆว่ามันเป็นนักรบว่าแต่รบกับใคร ข้อวัตรทั้งหลายเหล่านี้ มันหมดอยู่ในนี้ ไม่มีใครจะกล้าทำแล้ว อ่อนกันไปทั้งนั้นแหละไม่ค่อยมีใครทำ แต่มาฉันมื้อเดียวเออเต็มที

ซะแล้ว คิดว่าไม่มีใครกล้าทำเสียแล้ว ฉัน ๒ มื้อ เออ ค่อยยังชั่วหน่อย มันหย่อนลงไปเรื่อยๆ ไอ้ความเป็นจริงน่ะ การฉันเป็นอย่างนี้น่ะ ฉันเพล ก็เรียกเพลานั่นเอง มันเพลานั่นแหละ จะฉันสายๆ ก็ได้มันเป็นเพลา มันเป็นข้าวเที่ยง ฉันมื้อเดียวเท่านั้นแหละ พูดง่ายๆ เสีย ตามความจริงของมัน มันเป็นเพลา เพลนี่แหละ เป็นเพลา ในครั้งพุทธกาลท่านก็ทำอย่างนี้ ท่านก็ฉันอย่างนี้ ในสมัยนี้ไม่ค่อยมี ฉันในบาตรอย่างนี้ แต่สมัยนี้ไม่ค่อยมีเสียแล้ว

ยิ่งไปดูที่เขาอยู่ตามธรรมดาเขาน่ะ ไอ้บาตรที่ไปบิณฑบาตนั้นน่ะเกิดสนิมทั้งนั้นแหละยิ่งถ้าเราเคาะมันลงไปตรงกลางเท่านั้นแหละ เสร็จแล้วให้เด็กเอาไปล้าง แล้วไปเกาะไว้ตามตะปูที่แขวนไว้ตามข้างฝา เอาไปเกาะตามฝาอย่างนั้นน่ะ ตอนเช้ามา บางทีเด็กมันเอาไปเล่นขว้าง โครม โอ้บาตรจะบุบมันไม่มีหรอก ก็คือบาตรมันจะทิ้งอยู่แล้ว

มันจะฉันในบาตรได้ยังไง เหม็น...มาก็รีบควักข้าวเอาไว้ เอาบาตรทิ้งเข้าไป เด็กมันจะได้ทำกัน บางทีก็ไม่ได้ไปบิณฑบาต ให้เด็กมันไปบิณฑบาตถือไปอย่างนั้น ตาย แล้วก็พูดว่าเดี๋ยวนี้ สมัยนี้ ภาชนะมันมีแล้ว มันไม่อดหรอกภาชนะ ไม่ต้องฉันในบาตรหรอก เรียนสูงๆก็แก้ไปอย่างนั้นแหละ มันไม่ใช่หรอก ไอ้คนที่มักง่ายน่ะมันนั่งอยู่เต็ม เออใช่ๆๆ ไม่ต้องฉันในบาตรแล้ว สมัยก่อนมันไม่มีภาชนะ เดี๋ยวนี้เยอะแยะ ฉันพื้นล่างก็ยังไม่พอตะกายขึ้นบนโต๊ะเลย ฉันอย่างฝรั่งนี่ มันไปเรื่อยเลยมันเจริญขึ้นมาเท่าไร มันก็เสื่อมไปเท่านั้นแหละมันหมด

ผมที่พาลูกศิษย์ลูกหาทำหน่ะ ฉันในบาตรห่มผ้าดำๆนี่ วันหนึ่งพระกรุงเทพฯเดินมาดู โอ๊ะไม่เคยเห็นอย่างนี้ เออ มีพระโบราณๆอย่างนี้ก็ดีเหมือนกันหนอ ผมได้ฟังคำนี้ โอ้โหย มันแสบหู

เหลือเกินนะ เป็นพระโบราณๆอย่างนี้ก็ดีเหมือนกัน คือเขาไม่นึกว่าจะทำอย่างนี้ ไม่คิดว่าจะทำอย่างนี้ มันล้าสมัยแล้วที่เราทำไปนี้น่ะ เขาจึงเรียกว่า มีพระโบราณๆอย่างนี้ก็ดีเหมือนกัน ไอ้ความเห็นมันเป็นเช่นนั้น ไอ้คนมีความรู้ วิชาที่ไม่รอบรู้ที่รู้ไม่ถึง นี่แหละที่ทำลายสิ่งทั้งหลายเหล่านี้

พระพุทธเจ้าก็เคยเทศน์โปรดว่า ศาสนาตถาคต ไม่มีใครจะมาทำลายหรอก นอกจากลูกศิษย์ตถาคตจะทำลายนั้น นอกนั้นไม่มีละ ตัวเรานี้ก็เหมือนกันฉันนั้น ใครจะทำลายตัวเรานี้ ก็คือความคิดที่ไม่ถูกเรา ก็จะทำลายตัวเรานี่คือความอยากมันหนุนหลัง ก็เป็นไป การกระทำเช่นนี้ก็ปราบความอยากเท่านั้นน่ะ ไอ้อยากนี่มันก็ไม่รู้นะ คนบางคนเล่นอิ่มแล้ว ก็ไม่อยาก หยุดอยาก แต่มันอิ่มแล้ว ไม่ใช่ อิ่มกับอยากนี่มันคนละที่ คนละอย่างกัน คนก็เหมือนกัน อิ่มแล้วมันก็อยากจะห่อเอาไว้อีกเก็บไว้

ไม่พูดถึงแต่คนเลย ผมก็เคยเห็นสุนัขตัวหนึ่ง มันหิวๆผมเอาข้าวให้มันกิน มันก็ตะกายมันกิน ให้จานหนึ่ง สองจานมันกินหมด สามจาน สี่จาน อิ่มแล้วเหมือนสัญชาติกับคนเรา คนมันก็เหมือนสุนัข สัญชาตญาณอย่างนี้ มันย่อมเป็นอย่างนี้ ฉะนั้น การประพฤติปฏิบัตินี้ คำสอนของพระพุทธเจ้า จึงมีอำนาจหักหาญกับกิเลสทั้งหลายนี้ ถ้าไม่ทำอย่างนี้ก็ไม่เกิดผลประโยชน์อะไร แต่คนเราจะเห็นว่าสู้ไม่ไหว มีน้อยที่จะมีศรัทธาอย่างนั้น

ฉะนั้นพวกเราทั้งหลายที่ว่าเข้ามาบวชในพุทธศาสนานี้ มันต้องมอบกายถวายชีวิตก็ต้องทำ ไม่ต้องไปสรรเสริญ ไม่ต้องไปทำอะไร ไม่ต้องไปคุยถึงเรื่องอะไรที่มันสนุกสนาน ปล่อยมันทิ้งไว้ บางคนก็เข้ามาโดยคุยๆกัน สะกิดแล้วก็คุยๆกันแล้ว จะทำอะไรต่อไป นี่เลี้ยงหมู นี่เลี้ยงไก่ อะไรต่ออะไร วุ่นวายอย่างนี้ อย่างเลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ก็เลี้ยง

เลี้ยงหมูก็เลี้ยง อะไรๆทั้งหมดนั่นแหละ ถ้าหากว่าเรามีเวลาน้อย ก็บวชน้อยๆก็ช่างมัน ก็ทำให้มันถูกต้องทุกคน ทุกอย่างอะไรที่เราจะต้องทิ้งมัน เราก็ต้องทิ้งมันได้ เราจะต้องพิจารณาเห็นว่าสิ่งนั้นควรจะทิ้ง เราจะถึงทิ้งมันได้ อะไรที่เราละมันได้ เราก็เห็นโทษในสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเราจึงละมันได้ ที่เราปฏิบัติได้เช่นนั้นก็เห็นว่ามันเป็นประโยชน์ร้อยเปอร์เซ็นต์ มันจึงทำประโยชน์กันได้อย่างนี้ทุกคน

ไอ้คนเราที่บวชเข้ามาแล้ว ตั้งใจมาบวชเอาบุญ แต่ว่าพอมาแล้วมาเอาบาป เป็นคนหัวดื้ออะไรต่ออะไรหลายๆอย่าง ไม่อยู่ใต้โอวาทคำสอนของครูบาอาจารย์และไม่พิจารณา ไม่ถึงน่ะเห็นแก่พระบวชใหม่ๆ ซึ่งบวชเก่าๆ ก็เอาสิ บางทีเห็นพระกรรมฐานนี่ ชำเลืองตาดู ไม่ชอบซะแล้ว คิดอย่างนี้...มันทำบ้าๆบอๆ ซะแล้วนี่ มันไม่ใช่ ไม่ใช่

คลั่งพระพุทธเจ้า มันหมดมรรคผลเสียแล้ว มันทำอะไร ก็เลยไปสอนอย่าไปทำเลย มันหมดสมัยแล้ว มันฉุดไม่ต้องทำ มันว่าหมดแล้ว อย่างนี้อาจไปพูดได้ เสียหาย อันนี้พูดเล่าๆให้ฟังหรอก ทางที่เราจะต้องเดินผ่านไปทั้งนั้นแหละ ที่เราพูด

ฉะนั้น เรามาเปลี่ยน ที่เราประพฤติปฏิบัตินี่มาเปลี่ยนนิสัย เปลี่ยนความรู้ มันเปลี่ยนความเห็น ถ้าเราเปลี่ยนได้น่ะ มันตาย พระพุทธเจ้าของเราท่านตาย ท่านเกิด เกิดขึ้นแล้วท่านก็ตาย ไอ้ความชั่วเท่านั้นมันตาย คือนามธรรมของท่าน แต่ก่อนความชั่วมันมีอยู่ตรงรูปธรรม นามธรรม ปฏิบัติมาเห็นว่าจนมันตาย ท่านตายดี เกิดแล้ว ไอ้ความชั่วทั้งหลายเห็นโทษมัน มันตาย

อย่างนั้น พวกเราทั้งหลายทุกๆคน จงพากันตั้งอกตั้งใจ แล้วก็พระที่ตั้งใจจะจำพรรษากับ

ผมในวันนี้ ที่ผมได้บอกไว้นั้น ก็คงเข้าใจตามนี้ และกระผมก็ขออภัยด้วย มันผิดถูกอย่างไร ก็พิจารณาดูเถอะ เอาดวงใจของท่านทั้งหลายก่อน ที่จะมาจำพรรษาที่นี่น่ะ โดยมาก จวนจะจำพรรษาถึงจะจำพรรษากัน ไม่ได้ แต่ที่อื่นได้ ที่นี่ไม่ได้ จะต้องมาฝึกกันเสียก่อน รู้เรื่องกันเสียก่อน ว่าเขาทำอะไรต่ออะไรกันมั้ย มันก็มีความเปลี่ยนแปลงนี่ไอ้ความเห็นของเรานั้นน่ะ ที่เรามาดูกัน มาประพฤติปฏิบัติกันเนี่ย เดือนอ้าย เดือนยี่นี่ มากันมาอยู่ตามนี้นี่ ตามป่านี่ นอนปักกลดอยู่ตามป่านี่ ดูท่านทำอะไรกัน ท่านปฏิบัติอย่างไรกัน จะได้รู้จักว่าผลที่สุดแล้วว่าเราชอบมั้ย การปฏิบัติอย่างนี้

ประธานในวัดนั่น ชอบเรามั้ย เราชอบข้อวัตรปฏิบัติกับท่านมั้ย ต่างคนก็ต่างชอบกัน ทุกๆ คนอยู่ด้วยกันแล้วก็สบาย จึงเข้าขอนิสัยให้มันมีนิสัย เข้าขอนิสัยเลย เอาเป็นที่พึ่งที่พำนักของเรา เคารพ

คารวะ เข้าเรียนกรรมฐานต่อไป อันนี้ยังไม่รู้เรื่อง มันก็ลำบากอยู่ เวลามันน้อย ทำไมถึงทำอย่างนี้ ผมเคยเห็นมาแล้ว เคยทำมาแล้ว เคยเป็นมาแล้ว ถึงทำอย่างนี้ ฉะนั้นพวกนาคทั้งหลายนั้นจงตั้งใจ ฟังแล้วฝึกหัด จากอาจารย์ครูพยายามหัดให้อาทิตย์หนึ่งแล้วก็จะบวชเป็นเณร บวชเป็นเณรแล้ว อยู่ไปอีกประมาณสักอาทิตย์หรืออาทิตย์กว่าๆ ฝึกห่มผ้า ฝึกอะไรต่ออะไรหลายๆอย่างเป็น คราวหน้าทีหลังมาเราก็บวชเป็นพระกัน ถ้าบวชเป็นพระแล้วต่อไปมันก็เป็นโอกาสที่อาจารย์ตามสาขานั้นจะมารับไป เมื่อรับไปก็ต้องมอบฝากให้ท่านเป็นตัวแทนแนะนำสั่งสอนต่อไปอย่างนั้น ให้อยู่ใต้โอวาทธรรมะคำสั่งสอนของท่าน และคนอื่นที่มาบวชต่อๆไปเรื่อยๆอย่างนี้

การบวชนี้ไม่ใช่การบวชมันยาก บวชนี่ไม่ยาก มันยากที่สำคัญที่เรามันบวชมาแล้ว บวชวันนี้ก็ได้

ไม่ยาก แต่ทำไมเราไม่บวช ไม่ถึงกาลเวลามันที่จะบวช แต่การบวชเท่าที่ทำมานี้ จะบวชเวลาไหนก็ได้ ในพรรษาก็ได้ ถ้ายังไม่เหมาะสม ผมไม่รีบบวชให้ บวชแล้วทำไม บวชมาทำความชั่ว บวชมาทำความผิด บวชมาทำไม เรามาบวชเพื่อจะหาบุญหากุศลนี้ ถ้ายังไม่สมควรผมไม่บวชให้ ถ้ามันสมควรแล้วก็บวชให้

อายุ ๒๐ ปี ครบบริบูรณ์แล้ว บวชเป็นสามเณร ถึงวันเข้าพรรษาบวชเลย บวชถึงเดือน ๙ เดือน ๑๐ นั้นก็ยังได้ บวชให้ก็เป็นพระได้พรรษารับกฐินได้สมบูรณ์ บริบูรณ์เหมือนกันทั้งนั้นแหละ ยังดีกว่าที่เราไม่รู้เรื่องอะไร พอบวชเข้าไปไม่รู้เรื่องอะไร ไปทำผิด ไปทำบาปไว้นี่ มันไม่ค่อยดีนี่ อันนี้พูดให้ฟังให้เข้าใจ ทำไม หลวงพ่อจึงให้เราอยู่อย่างนี้ ทำไมไม่บวชพระ ทำไมไม่บวชเณร เพราะอะไร มันมีอะไรอยู่นั้น เราฝึก

ที่เราเป็นนาค ที่เรามาอยู่อย่างนี้ ฉันมื้อเดียว รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา มันถึงที่เดียวกันทั้งนั้น ไม่ใช่ว่าบวชเป็นพระ มันจะเป็นข้อปฏิบัติดีขึ้นมาหรอก มันจะดีขึ้น ไม่ใช่อย่างนั้นมันก็จะดีไปอยู่อย่างนี้ เป็นฆราวาสมันก็บรรลุมรรคผลได้ ไม่ต้องอะไร เรียกว่าทุกวันนี้ เมื่อเราบวชแล้วอย่าไปยึดมั่นว่าเราบวชแล้ว เห็นมั้ยเราบวชแล้ว ทำความเพียรแล้ว ถูกต้องว่าบวชแล้วที่จะบวชเป็นพระเป็นเณรนี่ เมื่อถึงคราวนี่เมื่อไรก็ได้เมื่อไรก็ได้

นายสถานี อยู่กรุงเทพฯเคยมาบวชนี่ ลาออกจากราชการมาบวช ไม่เคยฉันจังหันอย่างนี้ไม่เคยทำอย่างนี้ มาอยู่มันผอม แต่ไม่ขี้เกียจทำงานขยัน ตัวเล็กๆ กลับไปบ้าน เป็นยังไง เห็นพ่อไม่ค่อยสบายมันผอม ลูกสาวก็เห็น บอกว่าผอมร้องไห้ กลัว มันผอมลงไป อย่างนี้เป็นต้น แต่

นายสถานีอยู่สบาย ผมว่าคนไห้ (ร้องไห้) ว่าคนผอมๆนี้คือคนไม่มีปัญญา คนโง่ เขาไปถือเอาเนื้อเอาหนังเป็นประมาณอย่างนั้น ก็มันไม่มีโรคภัยอะไรการทรมานเป็นอย่างนั้น เดี๋ยวนี้ก็ดีขึ้น จะบวชไปเลยก็ได้ไม่บวชก็ได้ มาอยู่นี่ไม่รู้ว่ากี่เดือนแล้วนี่มาบวชเป็นเณรอายุ ๖๐ แล้วมั้ง

รีบ การบวชไม่ต้องรีบ ทำเมื่อไหร่มันได้เมื่อนั้น สมควรแล้วจึงทำ มันถึงดี อันนี้ให้พากันเข้าใจ ไม่ใช่บวชแล้วก็แล้วนะ บวชไม่สึกมันลำบากมันยาก มันลำบากมาก เป็นบาปเป็นกรรมด้วยฉะนั้นพระทุกองค์ที่มาอยู่นี่ ก็คงจะได้รับฟังอะไรๆหลายๆอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับพระที่ท่านกำลังจำพรรษาอยู่นี่ละ ผมขออภัยด้วยนะองค์ที่จะได้อยู่ก็อยู่ไป มีตามชื่อนี้ องค์ที่ไม่อยู่แล้วก็ไม่ได้อยู่ เอาไปพิจารณาดูว่า ที่ผมพูดนี่มันมีอะไรมั้ย ในใจของเรามันมีอะไรหรือเปล่า ไปดูเอาเอง

ที่มันเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมนั้น ว่ามีอะไรมั้ย ในวงการที่ประชุมตรงนี้มีอะไรมั้ย มีความเห็นอะไรมั้ยว่านี่เป็นวันพระ ในการปฏิบัติในคณะสงฆ์เราปฏิบัตินี้ มันเป็นการเสื่อมเสียหายมีอะไรบ้าง ประชุมกันเนืองนิตย์ไม่ใช่ไปคุยกันเนืองนิตย์ ประชุมกันเนืองนิตย์ ไม่ใช่ไปเล่นไปหยอกกันเนืองนิตย์ ประชุมกันเนืองนิตย์ ๗ วัน ๑๕ วันครั้งพอแล้ว

เรื่องปฏิบัตินั้น บางคนก็อยากจะได้ ว่านั่งกรรมฐานมันสงบ เฮ้อ คิดว่ามันจะสงบ รีบมาบวช มานั่ง นี่ไอ้ความเห็นคนอย่างนี้ มันสงบ โอ้โฮความสงบนี่นึกว่ามันเป็นของง่ายๆ นึกว่ามันของง่ายๆ บางทีก็มานั่งกัดฟันเพื่อให้มันสงบ มันก็ยิ่งไปกันใหญ่แล้ว ในทางที่สงบ ก็มันไม่มีอะไรมากมาย ไอ้เรื่องทำจิตมันให้สงบ จิตของเรานี่มันรู้สึกนึกคิดไปหลายอย่าง ทีนี้เราจะทำให้มันเป็นอารมณ์อันเดียว แต่พอนั่งก็หลายอารมณ์อีกแล้ว

แต่ก็พยายามหาอารมณ์อันเดียวอยู่นั่นแหละ แต่อารมณ์อันเดียวก็ไม่รู้จัก แต่อยากจะให้มันเป็นอารมณ์อันเดียว

นี่ไอ้ความเป็นจริง จิตของเรานั้นน่ะ มันเล่นกับอารมณ์อันนี้ตั้งแต่เมื่อมันเกิดมาแล้ว แต่วันมันเกิดมา มันเป็นของมันอย่างนั้น ทีนี้ เราจะมารบน่ะมันง่ายลงไปในอารมณ์ทั้งหลาย มันสักแต่บอกว่า มาภาวนากันเสีย เอาอะไรมาแทนเสีย มาแทนหลายๆอารมณ์ให้มันมีอารมณ์เดียว บางทีมันมีแก้ว บางทีมันมีโหล มันมีกล่อง มีอะไรหลายๆอย่าง บัดนี้เราทิ้งมันไป ไม่ต้องเอาไปหรอก เราจะเอาวัตถุอันหนึ่งมีถ้วยใบเดียว เอาเท่านี้ ไอ้ขวดไอ้จาน ช่างๆมันเถอะ เรียกว่าภาวนา พุทโธนั่งขัดสมาธิ

นี่เรียกว่าขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวา

ทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง ไม่ต้องคิดอะไรมาก ไม่ต้องทำอะไรมาก ภาวนาว่าถ้าเรามีเราก็ทำอย่างนี้ แก้วใบนี้เอามาตั้งอย่างนี้ ตั้งได้ ๑ นาทีแล้ว ให้ท่านหยิบแก้วใบนี้มาตั้งที่นี้ ๑ นาที ได้ ๑ นาทีแล้ว ก็มาหยิบแก้วใบนี้มาตั้งที่นี่อีก ๑ นาที สมมุติว่านี่นะทำอยู่อย่างนี้ ท่านให้ทำอย่างนี้ เรื่องอื่นๆนั้น ท่านไม่ให้คิดไม่ให้รู้เรื่อง มันจะไปอยู่ไหนก็ตามแก้วใบนี้ เพื่ออะไร เพื่อไม่ให้มันมีอารมณ์หลายอย่าง ให้มันมีเท่านี้ ตั้งนี่ ๑ นาที สมมุติว่าตั้งนี่อีก ๑ นาที แล้วก็ยก แล้วก็ตั้งนี้ ธุระที่จะทำให้จิตสงบมีธุระเท่านี้ ไม่ให้มาก

ถ้าเราทำไป เอ...เราทำกันไปทำไมหนอ อย่าไปคิดไปทำให้มันเป็นอะไร อย่าคิดมันไป ไม่ต้องไปตามมัน มีแต่ลมหายใจเข้าออก หายใจเข้าแล้วก็หายใจออกไป หายใจเข้าออก รู้จักมันสั้นรู้จักว่ามันยาว วางไว้เฉพาะหน้า อย่าไปเพ่งมันที่

หัวใจน่ะ ไอ้หัวใจตรงนั้นที่เรียกว่าจิต ไม่ใช่หัวใจตรงนี้ มันความรู้สึกของเรานี่ ตามรู้ มันมีอารมณ์มาก ก็ช่างมันเถอะ ให้ลมเข้าไปแต่รู้ มันออกก็รู้ มันยาวก็รู้ มันสั้นก็รู้ ให้มันรู้ ความรู้สึกอะไรมันเกิดขึ้นมา มันก็แย่งอันนี้ บางทีมันลืมลมหายใจก็ตั้งใหม่ พอลมหายใจก็พุทโธ พุทโธ พุทโธ ให้มีสติอยู่ นั่นทำไป ทำไปอย่างนี้เรื่อยเถอะ มันไม่สงบ ไม่สงบก็ช่างมัน วันหลังทำใหม่ ทำใจอยู่อย่างนี้ ทำให้มันมาก แล้วก็เจริญให้มันมาก

ความรู้สึกทั้งหลาย มันจะเกิดขึ้นที่การทำอยู่อย่างนี้ ที่มันจิตสงบเข้าไปแล้ว มันก็เหลือแต่ลมเข้าออกอยู่อย่างนี้ เราก็จะเห็นชัดว่า เอ้อ...อย่างนี้มันก็สบายดีเหมือนกันนะ อันนี้มันมีอารมณ์เดียว มันไม่วิ่งไปอื่น แต่นานๆมันเป็นทีหนึ่ง นานๆ เป็นทีหนึ่งอย่างนั้น เราค่อยๆทำของเราไปเรื่อยๆ อาการทำนี่ทำไปเรื่อยๆ การยืน การเดิน การนั่ง

นอนเป็นยังไง แต่เราอย่าเข้าใจว่าการนั่งสมาธิอย่างเดียว เรียกว่าการภาวนา

การภาวนานี้ จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน ก็ให้มีสติ มีสัมปชัญญะ มีความรู้สึกอยู่อย่างนี้ นี้เรียกว่าเราไม่ทิ้งมัน บางคนออกจากสมาธิแล้ว พอเลิกแล้ว แล้วก็แล้วไป มันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่กายเท่านั้นแหละ แต่ความรู้สึกของเรามันก็อยู่อย่างเดิม เช่นว่าเราทำงาน เราทำงานอยู่อย่างนี้ไม่เสร็จ แล้วเรากลับไปบ้านเสีย ความรู้สึกเรา ก็มีอยู่ในงานนั้น ถึงอยู่ในบ้านก็จะมีอยู่อย่างนี้ งานยังไม่เสร็จๆ เมื่อไรจะไปๆมันก็ปรารภของมันอยู่อย่างนี้เป็นต้น เดี๋ยวงานนี้ต้องเสร็จ

เราก็เหมือนกัน เรามีการสังวร มีการสำรวม มีสติมีสัมปชัญญะอยู่ สติคือความระลึกได้ สัมปชัญญะคือความรู้ตัว มันเป็นชื่อของอาการทั้ง

หลายเหล่านั้น เมื่อมีสติ มีสัมปชัญญะสองอย่างนี้ สติความระลึกได้ มันจะรู้ตัวอยู่ รู้ด้วยการกระทำ การรู้ตัวอยู่สองอย่าง สองอย่างนี้เป็นเหตุให้ไปดึงปัญญามาดู ปัญญาเกิด สติมีสัมปชัญญะ มีความรู้อยู่ มีความรู้ตัวอยู่อย่างนี้ อยู่อย่างนี้เดี๋ยวปัญญามันก็เกิด คือปัญญามันเข้ามาช่วย มาดูอันนี้ มาดูสติอันนี้ มาดูสัมปชัญญะอันนี้ ดูสิ่งที่มันมีอยู่นี้ มันจะเกิดปัญญาขึ้นมา มันจะแตกฉานขึ้นในการกระทำอย่างนี้ ความสงบ มันก็เกิดขึ้นตรงนี้ ไม่ต้องไปหาที่ไหนหรอก มันจะสงบบ้างก็ช่างมัน มันไม่สงบบ้างก็ตามเถอะ มันเป็นเรื่องของธรรมดาของมันอย่างนั้น อันนี้เราจะต้องทำอย่างนี้ แล้วก็การทำกรรมฐานนี้ ปฏิบัติอย่างนี้

คนเราถ้าได้ทำก็ต่อเมื่อเราขยัน เมื่อเกียจคร้านแล้วเราก็ไม่ทำ อันนี้มันก็ไม่ถูก ไม่ต้องว่ากันหรอกไอ้เรื่องขยัน เรื่องเกียจคร้านนี่แล้วก็มี

อยู่เรื่อยๆไป ขยันก็ช่างมันเถอะ เกียจคร้านก็ช่างมันเถอะ ก็ต้องทำอย่างนี้เรื่อยไปนี่แหละ เรียกว่าทำการตัดกิเลสไปเรื่อยๆ ถ้าเราว่าวันนี้ขยันค่อยทำไม่ขยันก็เลิกนี่ มันก็ทำตัวเราเท่านั้น ถ้าทำตามความคิดของเรา ทำตามกิเลสของเรา เท่านั้นแหละมันจะไปแค่ไหนกัน เมื่อขี้เกียจก็ไม่ทำ เมื่อขยันก็ทำ จะไปปฏิบัติยังไง มันก็อย่างเก่านั่นแหละมันไม่อย่างอื่นหรอก

มันจะขี้เกียจก็ช่างมัน ทำ ขยันก็ทำ ขี้เกียจก็ทำ นี่ ทำอย่างนี้ นี่เราทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างนี้ ทำตามของเราเมื่อขี้เกียจก็ไม่ทำขยันจึงทำ นี่มันจะไปถึงแค่ไหนแล้ว มันจะจับกระแสกิเลสเมื่อไหร่ มันก็ทำตามใจของเราอย่างนั้น

ฉะนั้น ท่านจึงให้มีสติอยู่ มีสัมปชัญญะอยู่และก็มีความรู้รอบอยู่เสมอนั่นทำไป ออกจากการนั่งสมาธิแล้วเห็นอะไรก็พิจารณา เรื่อย ให้มีสติอยู่

มีสัมปชัญญะอยู่ มีปัญญาอยู่เรื่อย ไม่ลืมตัว อันนี้มันจะเป็นนิสัย อันนี้มันจะเป็นปัจจัย อันนี้มันจะเป็นพลังอันหนึ่ง จากมันน้อย ก็ให้มันมากขึ้นมาแล้ว

นี่ท่านเรียกว่าการเจริญ การเจริญภาวนา ก็ต้องเป็นอย่างนี้ เมื่อเราอยากจะให้มันสงบก็นั่งให้มันสงบ อุ๊ย ไม่ง่ายหรอก ไม่มีบุญแล้วนี่ คิดไปอะไรทั้งหลายเหล่านี้ คิดไปอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าอะไรเราจะทำตามใจของเราได้ง่าย ๆ บังคับบัญชามันไม่ได้อันนี้ จะต้องทำใจให้มันเยือกเย็นให้มันอดทนต่อการกระทำ ต่อธรรมะคำสอนอยู่เสมออย่างนี้ ดี

ฉะนั้น ทุกคนก็พากันเข้าใจ การปฏิบัติอันนี้ปฏิบัติ ไม่ใช่วิบัติ ปฏิบัติ ถ้าเรามาปฏิบัติ ก็ต้องทำกาย ทำจิตของเรา ถ้าวิบัติแล้วมันก็เสียหายเท่านั้นแหละ ขี้เกียจคร้าน ไม่กล้าทำ ไม่ทำตาม

ไม่มีศรัทธา บางคนก็บวชเข้ามาด้วยศรัทธา แต่เข้ามาย่ำยีคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่รู้ตัวเหมือนกัน ฉะนั้นในกลุ่มปฏิบัติดีทุกวัน มันมีน้อย มันมีน้อย

ที่ผมองค์เดียว ครั้งแรกฝ่าฟันอุปสรรคมาอย่างนี้ เรื่องอุปสรรคนั้นไม่ต้องพูดถึงเลยละครับ ไม่ต้องพูดถึงหรอก มันมาก...ที่มันไม่ตายมันยังอยู่เดี๋ยวนี้ มันฝืนทั้งครูบาอาจารย์ ฝืนทั้งอะไรใครทั้งนั้น เราฝืนมาเพราะว่าไม่ถูกเราก็ไม่เอา อย่างนั้นไม่ดีก็ให้มันตายซะ หรือถ้าไม่ตายก็ให้มันดีไปเสีย พูดสั้นๆ ไปยังงั้นน่ะ สบาย...นี่เรื่องการปฏิบัติมันต่างกัน

ฉะนั้น พวกท่านทั้งหลายนี้ ที่ปฏิบัติบ้างแล้วก็มี เริ่มจะปฏิบัติก็มี แล้วก็ทำความเข้าใจจวนต่อไปนี้ประมาณสักเดือนหนึ่งก็เข้าพรรษาแล้ว ฉะนั้น วันนี้เป็นวันประชุมเฉพาะวันพระ และก็ได้

นำอะไรทุกสิ่งทุกอย่างเอามาพูดให้ฟังให้เข้าใจ แต่ว่าผู้ที่ได้อยู่หรือได้ไปอันนั้น เราต้องไม่ดีใจและไม่ต้องเสียใจอะไร มันเป็นเรื่องของธรรมดามัน

เราจะอยู่ตรงไหนก็ได้ ไม่ปฏิบัติตรงนี้ ไปปฏิบัติอยู่ตรงไหนก็ได้ อย่างครั้งนี้ กลางวันผมเทศน์ให้โยมที่กรุงเทพฯฟัง "วันคืนล่วงไปล่วงไป บัดนี้เราทำอะไรอยู่" นี่มันก็สำคัญนะนี่นะ ไม่ใช่ว่ามันไม่สำคัญนะ แต่เราพูดเฉยๆกัน แต่ว่าตัวท่านไม่อยู่เราฟังเฉยๆ กันทั้งนั้นแหละ

อันนี้ ท่านกำชับพวกเราเหลือเกินนะ ว่าเราทำอะไรอยู่เดี๋ยวนี้ ให้มันเห็นเจ้าของ คือถ้าเราไปอ่านหนังสือมันก็ไม่เกิดอะไรขึ้นมาแล้ว "วันคืนล่วงไปล่วงไป บัดนี้เราทำอะไรอยู่" แต่มันก็ไม่เห็นเจ้าของเท่านั้นแหละ ถ้าเราเห็นเจ้าของฟังเท่านี้ก็กำชับแล้วครับ รู้เรื่องแล้ว เป็นยอดสุดแล้วล่ะ เรา

ทำอะไรอยู่ เราเห็นถูกแล้ว หรือผิดแล้ว มันมีทางเป็นทางหรือไม่ใช่ทางเราแล้ว อันนี้มันต้องคิดค้นคนเดียวกับมันต้องตัดสินในที่สงบอันนั้น แต่ก็อย่างว่าน่ะแหละ อันนี้มันก็เป็นของพูด พูดไม่ยากหรอกแต่มันทำยากเหมือนกัน

ผมเคยมีเพื่อนเหมือนกัน สมัยก่อนเป็นนักเรียน ก็ไปเรียนหนังสือ ไปเรียนแปลธรรมบทไอ้สิ่งที่เราแปลไปนี้ เราก็รู้กันทั้งนั้นนะ รู้ว่าแปลทั้งการไปการมา การอยู่ การกิน การเล่น การนั่ง การนอน สารพัดอย่าง ต้นไม้ ภูเขา สัตว์ไอ้เรื่องทั้งหลายเหล่านี้ เรารู้กันหมดแล้วนี่ครับพูดตามภาษาไทยว่าเรารู้เรื่องแล้ว แต่เราให้แปลเป็นภาษามคธเท่านั้นแหละ ผมว่ามันก็ไม่สำคัญอะไรหนักหนาเท่านี้ มันก็ได้เรียนภาษาเหมือนกันทั้งนั้นแหละ อย่างผมไม่ได้ภาษาเขมร คุณเรียนภาษาเขมร ก็พูดภาษาเขมรได้ มันก็จะเกิดอะไร

มากมายนัก เท่านั้นมันเป็นเรื่องภาษา แต่มันก็ดีอยู่ครับ มันก็ดีส่วนหนึ่งนะ รู้เรื่อง เท่านั้น

ถ้าหากว่าเราปฏิบัตินะครับ ปฏิบัตินี่มันไม่รู้เราจะปฏิบัติยังไงครับ มันต้องรู้ปฏิบัติ นะมันรู้ยังไง มันก็รู้นั่นแหละ เช่นว่า โยมเอาผลไม้อันหนึ่งมาถวายเรานะ ไม่รู้จักชื่อมันหรอก แต่เรารู้ว่ารสมันหวาน มันอร่อย เรารู้ครับ มันรู้ แต่เราไม่รู้ชื่อมันว่าผลอะไรนี่ ผมว่าไม่จำเป็น มันจำเป็นแต่ว่ารู้รสมันหวาน มันอร่อยไหม นี่มันจำเป็นมากครับ นี่ผลอะไร ไม่จำเป็นเท่าไหร่ ถ้ามีใครมาบอกก็จำไว้ก็ได้ ถ้าไม่รู้ชื่อมันก็ปล่อยมันทิ้งก็ได้ครับ ก็เพราะว่าถ้าเรารู้ชื่อมันอีก มันจะมีรสหวานเพิ่มขึ้นอีก มันก็ไม่ใช่ครับ มันจะมีรสเปรี้ยวเพิ่มขึ้นอีก มันก็ไม่ใช่ครับ ถ้ารู้ชื่อมัน ไม่รู้ชื่อมัน มันก็อยู่อย่างนั้นแหละครับ

เหมือนกับเราฉันอาหารนี่ มันอร่อยนี่ครับ เราก็รู้ว่ามันอร่อย ไม่จำเป็นต้องว่ามันอร่อยๆๆๆ ไม่จำเป็นจะไปท่องมันอย่างนั้นครับ ไม่ออกปาก มันก็รู้อยู่แล้ว ไอ้ความรู้อย่างนี้มันมีครับ ธรรมชาติ มันมีแล้ว มันมีแล้ว การรู้นี่ การประพฤติปฏิบัติ ก็เพื่อให้มันรู้จัก ก็รู้ แต่รู้ในการปฏิบัติมันถึงนะครับ ไม่ใช่รู้ว่ามันไม่ถึง มันรู้ถึง เมื่อรู้ถึง มันก็ละ รู้จัก การปฏิบัติ รู้ถึงนี่มันละ

ไอ้ความรู้ รู้จักการเรียนรู้ แต่ว่ามันไม่ละ มันก็ยิ่งแน่นเข้าไปอีกนะ มันมัดเราเข้าไปอย่างนี้ และไม่ยอมใครเสียด้วยนะ

เช่น เขาว่าลูกนิมิตนี่เขาว่าก้อนหิน เราก็ก้อนหิน ไม่ใช่ ก้อนนี้เขาว่าไม่ใช่ เรายอมเขาได้หรือเปล่า หยุด นะ ถ้ารู้ตามว่าตายเป็นตายเถอะ ก้อนหินมันแท้ๆนี่แหละ นะ เล่นกันจนถึงพริกถึงขิงสิ

ถ้าเรารู้เรื่องอะไรของมันว่าเราว่าก้อนหิน เขาว่าไม่ใช่ เราว่าก้อนหิน เขาว่าไม่ใช่อีก สองคำก็หยุดแล้ว ก็พอแล้ว ยอมรับแล้ว

อย่างนี้ก็ไม่มีเรื่องครับ นี่เรายอมรับว่า นี่อันนี้มันเป็นอย่างนั้น พอเรารู้ถึงมันว่า เราจะเห็นว่าเราว่าหิน เขาว่าไม่ใช่หิน เราว่าหิน เขาว่าไม่ใช่หิน เราก็ไม่หยุด เขาก็ไม่หยุด เมื่อไรมันจะจบ มีทางจบมั้ย เมื่อเราว่าหิน เขาว่าไม่ใช่หิน เราก็หยุดซะ มันก็หมดเท่านั้นแหละ มันก็จบเรื่องมัน เราว่าหิน เขาว่าไม่ใช่หิน ก็พูดกันไปทั้งวัน ก็ทะเลาะกันไปทั้งวัน เอาสิ ดีไม่ดี จะฆ่ากันให้ได้ นี่ เพราะอันนี้

แต่ความเป็นจริงเรารู้ว่ามันอะไร เป็นธาตุอันหนึ่งเท่านั้นแหละ ใครจะว่ามันเป็นหิน มันก็ไม่รู้ มันเป็นที่สมมุติขึ้นทั้งนั้นแหละ ถ้าเรารู้ถึงโน่นมันก็คิดออกทั้งนั้น ถ้าเราไม่รู้ถึงขนาดนั้น มัน

ก็เอาหินนั่นแหละฆ่ากัน ฆ่ากันเพราะหินก้อนนั้น ไอ้ความเป็นจริงเรารู้ว่ามันเป็นหินหรือเปล่าก็ไม่รู้ มันเป็นอย่างนั้นอยู่เอง ของมันอย่างนั้น

ถ้าเราคิดอย่างนี้ เราก็ยอมรับคำสอนของพระพุทธเจ้าเท่านั้นแหละ มันก็สบายเท่านั้น นี่เรื่องยอมรับของท่าน อันนี้มันเป็นของที่สำคัญนะครับ มันเป็นของที่สำคัญ เราหยุดมันได้ ก็ของสมมุติขึ้นมาทั้งนั้นแหละ อย่าไปยึดมั่นถือมั่นมัน เราว่าหินสองสามคำเขาว่าไม่ใช่ แล้วก็เลิกมันก็หมดเท่านั้น นี่เรายอมรับพระพุทธเจ้าว่ารู้แล้วมันละ ไม่ได้ยึดหมายทั้งนั้น แต่เราก็พูดตามเรื่องเขา เขาสมมุติกันว่าหิน เราก็ก้อนหินว่าของเขาไป ตามเรื่องของเขา ถ้าเราว่าก้อนหินเขาว่าไม่ใช่คำสองคำเราก็หยุดได้ ๆเหมือนกันอย่างนี้ ก็เรื่องมันเป็นอย่างนี้ครับ

ผมว่าเรานี่น่ะ เราก็บวชมาแล้วนะ ในทางพุทธศาสนาก็ยอมรับมาแล้ว มาบวชแล้ว ผมว่าควรเห็นโทษมัน โทษในสิ่งที่เราออกมาแล้ว เห็นโทษมันเสีย ถ้าเราไม่เห็นโทษมัน ก็ออกไม่ได้ออกไม่ได้ แต่เราใช้อันนั้นอยู่ด้วยปัญญาของเรานั้นมันก็ไม่มีอะไรครับ เราใช้มันอยู่ ใช้อยู่แต่อันนั้นแหละ ใช้ด้วยปัญญาของเรา แต่เรายอมรับแล้วว่าใช้อยู่อย่างนั้น แต่ไม่ให้มันมีโทษ มันวาง มันละอย่างนั้น

ระเบียบการจัดการศาสนสมบัติ
อันเป็นมรดกธรรมของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

เนื่องจาก พระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ประสงค์ที่จะเผยแผ่พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติธรรมแก่สาธุชนทั่วไป และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการสร้างรูปเหมือน รูปหล่อ และเหรียญของพระเดชพระคุณท่านฯ อันจะเป็นการทำให้เกิดความลุ่มหลง และศรัทธาอันเป็นมิจฉาทิฏฐิ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) เจ้าอธิการเลี่ยม ฐิตธมฺโม เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง ในนามคณะสงฆ์วัดหนองป่าพงและวัดสาขา จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นชุดหนึ่งเพื่อวางระเบียบการจัดการศาสนสมบัติ อันเป็นมรดกธรรมของพระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า **"คณะกรรมการฯ"** ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติวางระเบียบการจัดการเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

๑. รูปเหรียญ รูปพิมพ์ รูปอื่น ๆ หรือวัตถุมงคลใด ๆ ที่ทำขึ้นเพื่อให้มีลักษณะเหมือน หรือใช้เป็นสัญลักษณ์แทน หรืออ้างถึงพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ห้ามจัดทำขึ้นโดยเด็ดขาด

๒. รูปหล่อ รูปปั้น รูปแกะสลัก หรือรูปอื่นใดทำนองเดียวกันนี้ ที่เหมือนองค์จริงหรืออ้างถึงพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ให้ทำได้เฉพาะวัดสาขา และตั้งประดิษฐานไว้ที่วัดสาขาเท่านั้น ในกรณีอื่น ๆ ห้ามจัดทำขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เป็นกรณีไป โดยการขออนุญาตจะต้องทำเป็นหนังสือระบุขนาด จำนวน และสถานที่ประดิษฐานไว้อย่างชัดเจน

๓. ภาพถ่ายของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) รูปภาพ ภาพดัดแปลง แผ่นภาพ ซึ่งจัดทำโดยวิธีอื่นใดให้มีลักษณะเป็นภาพพระโพธิญาณเถร

(ชา สุภทฺโท) ตลอดจนสำเนา ซึ่งภาพดังกล่าวจะทำขึ้นใหม่ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เว้นแต่จะจัดทำขึ้นเป็นจำนวนเล็กน้อยเพื่อบูชาเป็นส่วนตัว มิได้แจกจ่ายต่อสาธารณะ

๔. คำสอน หรือคำเทศนาของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ที่บันทึกไว้ในรูปของวิดีโอเทป ภาพยนตร์ เทปคาสเซท ซีดี หรืออุปกรณ์อย่างอื่นทำนองเดียวกัน ห้ามทำซ้ำ ทำขึ้นใหม่ หรือแปลเป็นภาษาอื่น หรือดัดแปลงไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เป็นกรณีไป โดยการอนุญาตต้องกำหนดจำนวนและอุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนวิธีการเผยแผ่อย่างชัดเจน

๕. หนังสือคำสอนของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ห้ามจัดทำขึ้นใหม่ หรือทำสำเนาขึ้นใหม่ ทำซ้ำ หรือแปลเป็นภาษาอื่น (ต้นฉบับเป็นภาษาไทย) หรือดัดแปลง ไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

การสรุปข้อความจากหนังสือ หรือดัดแปลง ตัดต่อข้อความบางส่วนของหนังสือจะกระทำมิได้โดยเด็ดขาด

๖. การเผยแผ่ธรรมะหรือคำสอนของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) โดยใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น อินเตอร์เน็ต เป็นต้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ

๗. เมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ให้จัดทำขึ้นใหม่ ทำซ้ำ ทำสำเนา หรือเผยแผ่มรดกธรรมตามข้อ ๒-๖ ผู้จัดทำจะต้องนำคำขออนุญาตและคำอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ใส่ไว้ในมรดกธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ด้วย สำหรับมรดกธรรมที่ผู้ได้รับอนุญาตให้จัดทำขึ้น หากเป็นหนังสือ เอกสาร หรือโดยใช้เทคโนโลยีอื่นใดที่ใช้สำหรับอ่าน ให้นำระเบียบนี้ใส่ไว้เป็นส่วนหนึ่งของมรดกธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ด้วย ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาความเหมาะสมของคณะกรรมการฯ ด้วย

๘. หากผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนระเบียบนี้ตามข้อ ๑-๗ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ออกระเบียบนี้ หรือที่จะเกิดขึ้นในกาลข้างหน้า ให้พิจารณาแก้ปัญหาดังนี้

๘.๑ ธรรมะหรือคำสอนที่แปลเป็นภาษาอื่นแล้วก่อนออกระเบียบนี้ ให้รวบรวมและนำมาตรวจสอบความถูกต้องในการแปล หากพบความผิดพลาดต้องแก้ไข ให้เรียกผู้แปล และผู้จัดทำมารับทราบและดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการให้เรียบร้อยได้โดยดี ให้ดำเนินการตามข้อ ๘.๒

๘.๒ การจัดการกับการฝ่าฝืนตามข้อ ๑-๗ รวมทั้งกรณีอื่น ๆ ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาเป็นกรณีไป โดยพิจารณาถึงเจตนาผู้กระทำ ตลอดจนการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของผู้กระทำ หากมีความจำเป็นให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งบุคคล หรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำการละเมิดทั้งทางแพ่งและอาญา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย โดยยึดหลักประนีประนอมเพื่อดำรงไว้ซึ่งเจตนารมณ์ และชื่อเสียงเกียรติคุณของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) และวัดหนองป่าพงและวัดสาขาเป็นสำคัญ

๙. การมอบหมายให้บุคคล หรือคณะบุคคล ดำเนินการตามข้อ ๘.๒ คณะกรรมการฯ จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ และขอบเขตในการดำเนินการให้แก่ผู้รับมอบหมาย และหากทำได้ให้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการและรายงานสรุปผลต่อคณะกรรมการฯ ด้วย

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพงเป็นผู้รักษาการตามระเบียบการนี้ และมีอำนาจให้คำอนุญาตได้ในกรณีที่เห็นสมควร

ระเบียบนี้ออกเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

ลงชื่อ เจ้าอธิการ เลี่ยม ฐิตธมฺโม

(เจ้าอธิการเลี่ยม ฐิตธมฺโม)

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง

ศูนย์เผยแผ่มรดกธรรม
พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

www.ajahn-chah.org

www.watnongpahpong.org

Email : dhamma@ajahn-chah.org

วัดหนองป่าพง

วัดหนองป่าพง ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๙๐
โทรศัพท์ ๐-๔๕๒๖-๗๕๖๓ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔

กรุงเทพมหานคร

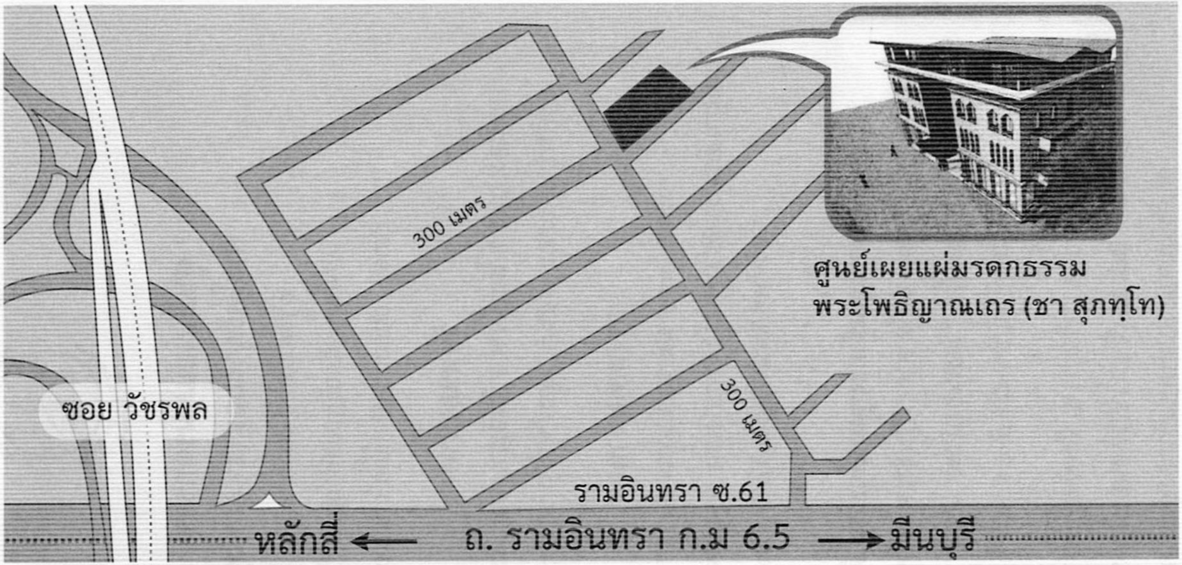
เลขที่ ๒๗๒ ซอยรามอินทรา ๖๑ แยก ๑๒
ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๓๐
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๙๔๕-๗๖๑๑

สมทบทุนเข้ากองทุนมรดกธรรมได้ที่

@ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
บัญชีสะสมทรัพย์ ชื่อ "วัดหนองป่าพง โครงการมรดกธรรม"
เลขที่บัญชี ๒๕๗-๔-๒๕๐๕๘-๑

@ หรือธนาณัติ สาขาวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๙๐
ในนาม เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง
วงเล็บมุมซอง สมทบทุนเข้ากองทุนมรดกธรรม

มรดกธรรม
พระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อชา สุภทฺโท)

<u>แผนที่</u>

ศูนย์เผยแผ่มรดกธรรม พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) กรุงเทพมหานคร

เลขที่ ๒๗๒ ซอยรามอินทรา ๖๑ แยก ๑๒ ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง

เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๓๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๙๔๕-๗๖๑๑

ภาวนา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) มรดกธรรม เล่มที่ ๑๐

การภาวนานี้

จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน

ก็ให้มีสติ มีสัมปชัญญะ

มีความรู้สึกอยู่อย่างนี้ นี้เรียกว่าเราไม่ทิ้งมัน

บางคนออกจากสมาธิแล้ว พอเลิกแล้ว แล้วก็แล้วไป

มันเป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายเท่านั้นแหละ

แต่ความรู้สึกของเรามันก็อยู่อย่างเดิม

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

พิมพ์เป็นธรรมทาน ห้ามจำหน่าย